

prima instanță - (Judecătoria Sîngerei) I. Popescu

instanța de apel - (Curtea de Apel Bălți) T. Duca, S. Procopciuc, E. Grumeza

ÎNCHEIERE

14 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,
judecători

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Liuba Fetescu, Olesea Fetescu și Stelian Fetescu,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Brașoveanu împotriva Liubei Brașovan (succesor în drepturi și obligații Liuba Fetescu) cu privire la partajarea proprietății comune în devălmășie,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 12 iulie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de Liuba Fetescu (succesor în drepturi și obligații civile al apelantei ieșite din raportul juridic litigios - Liuba Brașovan) și menținută hotărârea Judecătoria Sîngerei din 27 mai 2013 și hotărârea suplimentară a Judecătoria Sîngerei 17 iunie 2013,

c o n s t a t ă:

La 27 octombrie 2011 Ion Brașoveanu a depus cere de chemare în judecată împotriva Liubei Brașovan cu privire la partajarea proprietății comune în devălmășie.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 10 noiembrie 1965 a înregistrat căsătoria cu pârâta Liuba Brașovan, iar la 25 februarie 2010 căsătoria a fost desfăcută.

Susține că în timpul căsătoriei au acumulat avere comună în devălmășie constituită din casa de locuit, sarai de locuit, garaj, terenul aferent casei cu suprafața de 0,1999 ha, terenuri agricole cu suprafața de 1,2231 ha și 1,3396 ha situate în com. Copăceni, r-nul Sîngerei.

Invocă reclamantul că a fost nevoit să se adreseze cu cerere de chemare în judecată având în vedere refuzul părâtei de a partaja averea comună și impedimentele pe care le creează.

La 10 iulie 2012 Ion Brașoveanu a înaintat cerere suplimentară la cererea inițială.

În motivarea cererii a invocat că potrivit actului de constatare a specialistului cu privire la partajarea bunurilor imobile au fost propuse trei variante de partajare din planul de amplasament a construcțiilor și amenajărilor din 02 februarie 2012.

Consideră că modalitatea optimă este a treia variantă potrivit căreia, prima parte se compune din: casa de locuit lit. A, garaj lit. 5, sarai lit. 6, cu suprafața totală de 100,02 m.p., fără condiții comunale, costul cărora constituie 55 329 lei.

A doua parte se compune din: bucătărie de vară lit. 1 cu suprafața de 25,01 m.p., terasa lit. 2, terasa lit. 3, beci lit. 4, cu suprafața totală de 54,06 m.p., costul cărora constituie 26 465 lei.

Terenul aferent cu suprafața totală de 0,1999 ha, cu costul de 4 035 lei, în varianta a treia cuprinde câte ½ cotă-parte, ce constituie câte 999,5 m.p..

Menționează că, conform bonurilor de plată, pentru efectuarea expertizei tehnice de partajare a bunului imobil nr. cadastral 7429305145, situat în com. Copăceni, r-nul Sîngerei, a achitat suma de 2 963,57 lei, pentru judecarea pricinii în instanța de fond taxa de stat în sumă de 2 860,96 lei, iar pentru asistență juridică 2 700 lei.

Prin urmare solicită Ion Brașoveanu atribuirea în proprietatea sa a primei părți din varianta a treia, compusă din casa de locuit lit. A, garaj lit. 5, sarai lit. 6, cu suprafața totală de 100,02 m.p., costul cărora constituie 55 239 lei;

Atribuirea Liubei Brașovan a părții a doua din varianta a treia compusă din bucătăria de vară lit. 1, terasă lit. 2, terasă lit. 3, beci lit. 4, cu suprafața totală de 54,06 m.p., costul cărora constituie 26 465 lei;

Atribuirea lui Ion Brașoveanu și Liuba Brașovan a câte ½ cotă-parte din terenul aferent casei cu suprafața de 0,1999 ha, ce constituie câte 999,5 m.p.;

Încasarea de la Liuba Brașovan a ½ din cheltuielile de judecată, și anume, pentru expertiza tehnică 1 481,78 lei, taxa de stat 1 430,50 lei, asistența juridică 1 350 lei, precum și a sumei de 10 000 lei cu titlu de compensare a prejudiciului moral. (vol. I, f.d. 44)

La 19 decembrie 2012 Ion Brașoveanu a depus cerere de completare a cererii inițiale și celei suplimentare, prin care a propus partajarea bunurilor de uz casnic după cum urmează:

Lui Ion Brașoveanu: congelator la prețul de 800 lei, pat-divan la prețul de 200 lei, pat de dormitor la prețul 150 lei, 5 scaune a câte 150 lei, antreu la prețul de 400 lei, ungheraș la prețul de 800 lei, iar total în sumă de 3 100 lei.

Liubei Braşovan: maşină de spălat la preţul 2 500 lei, frigider la preţul de 2 000 lei, pat de dormitor la preţul de 150 lei, set mobilă/bucătărie la preţul 1 200 lei, televizor LG la preţul de 500 lei, aparat de telefon la preţul de 100 lei, maşină de cusut la preţul de 50 lei, 2 seturi de mobilă perete la preţul 3 500 lei, 5 scaune a câte 150 lei, antreu la preţul de 400 lei, ungheraş la preţul de 800 lei, boiler electric la preţul 1 600 lei, cabină de baie la preţul 2 500 lei, iar total în sumă de 15 450 lei. (vol. I, f.d. 49)

Prin hotărîrea Judecătorei Sîngerei din 27 mai 2013 s-a admis acţiunea.

S-a atribuit lui Ion Braşoveanu în proprietate partea a doua din varianta a treia din raportul de constatare a specialistului, compusă din bucătăria de vară lit. 1, terasa lit. 2, terasă lit. 3, beci lit. 4 cu suprafaţa totală de 54,06 m.p., costul cărora constituie 26 465 lei şi ½ cotă-parte din terenul aferent casei cu suprafaţa de 999,5 m.p. cu costul acestei părţi de 2 017,5 lei (partea a doua pe plan cu culoare albastră).

S-a atribuit Liubei Braşovan în proprietate prima parte din varianta a treia a raportului de constatare a specialistului, compusă din casa de locuit lit. A, garaj lit. 5, sarai lit. 6 cu suprafaţa totală de 100,02 m.p., costul cărora constituie 55 239 lei şi ½ cotă-parte din terenul aferent casei cu suprafaţa de 999,5 m.p. cu costul acestei părţi de 2 017,5 lei (prima parte pe plan vopsit cu culoarea roşie).

S-a inclus în cota de partajare şi s-a determinat în proprietatea Liubei Braşovan poarta nr. 2.

S-a inclus în cota de partajare şi s-a determinat în proprietatea lui Ion Braşoveanu poarta nr. 1.

S-a atribuit lui Ion Braşoveanu terenul agricol cu nr. cadastral 7429203319 cu suprafaţa de 0,6393 ha;

S-a atribuit Liubei Braşovan terenurile agricole cu nr. cadastral 7429214183 cu suprafaţa de 0,3147 ha, 7429210149 cu suprafaţa de 0,1171 ha, 7429211243 cu suprafaţa de 0,1605 ha, cu suprafaţa totală de 0,5923 ha;

S-au partajat bunurile mobile proprietate în devălmăşie a soţilor şi s-a determinat în proprietatea:

- lui Ion Braşoveanu: congelator la preţul de 800 lei, pat-divan la preţul de 200 lei, pat de dormitor la preţul 150 lei, 5 scaune a câte 150 lei, antreu la preţul de 400 lei, ungheraş la preţul de 800 lei, boiler electric la preţul de 1 600 lei, cabină de baie la preţul de 2 500 lei, total în sumă de 7 200 lei.

- Liubei Braşovan: maşină automat de spălat la preţul de 2 500 lei, frigider la preţul de 2 000 lei, pat de dormitor la preţul de 150 lei, set mobilă/bucătărie la preţul de 1 200 lei, televizor LG la preţul de 500 lei, aparat de telefon la preţul de 100 lei, maşină de cusut la preţul de 50 lei, 2 seturi de mobilă perete la preţ a câte 3 500 lei, 5 scaune a câte 150 lei, antreu la preţul de 400 lei, ungheraş la preţul de 800 lei, total în sumă de 15 450 lei.

S-a inclus în cota de partajare şi s-a determinat în proprietatea Liubei Braşovan două bovine cu preţul de 8 500 lei fiecare, iar total în sumă de 17 000 lei.

S-a încasat de la Liuba Brașovan în beneficiul lui Ion Brașoveanu sulta în sumă de 27 057 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 4 762 lei, care constituie ½ din cheltuielile de judecată (expertiza tehnică 1 481,78 lei, taxa de stat 1 430,50 lei, asistența juridică 1 350 lei, transport 500 lei).

În rest pretențiile lui Ion Brașoveanu față de Liuba Brașovan s-au respins.

Prin hotărârea suplimentară a Judecătorei Sîngerei din 17 iunie 2013 s-au corectat erorile din hotărârea emisă la 27 mai 2013 prin substituirea numelui de familie al pârâtei din Brașoveanu în Brașovan.

S-a încasat de la Liuba Brașovan și Ion Brașoveanu în mod solidar taxa de stat în mărime de 903 lei, a câte 451,5 lei fiecare, în beneficiul statului.

La 20 iunie 2013 Liuba Brașovan a declarat apel, solicitând casarea hotărârii Judecătorei Sîngerei din 27 mai 2013 și restituirea cauzei la rejudecare în alt complet de judecată.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 12 decembrie 2013 procesul civil la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Brașoveanu împotriva Liubei Brașovan cu privire la partajarea proprietății comune în devălmășie s-a suspendat până la devenirea irevocabilă a hotărârii în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Liuba Fetescu și Liuba Brașovan în interesele minorei Olesea Brașoveanu împotriva lui Ion Brașoveanu cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra casei de locuit din com. Copăceni, r-nul Sîngerei. (vol. I, f.d. 183)

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 17 mai 2016 s-a înlocuit apelanta Liuba Brașovan, ieșită din raportul juridic litigios din cauza decesului, cu succesorul ei în drepturi și obligații civile, Liuba Fetescu. (vol. I, f.d. 207)

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 12 iulie 2016 s-a respins apelul declarat de Liuba Fetescu (succesor în drepturi și obligații civile al apelantei ieșite din raportul juridic litigios - Liuba Brașovan) și s-a menținut hotărârea Judecătorei Sîngerei din 27 mai 2013 și hotărârea suplimentară a Judecătorei Sîngerei 17 iunie 2013.

La 09 septembrie 2016 Liuba Fetescu, Stelian Fetescu și Olesea Fetescu au declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 12 iulie 2016, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârilor primei instanțe, cu trimiterea pricinii la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului au exprimat dezacordul cu hotărârile contestate, indicând că, atât instanța de fond cât și cea de apel au indicat că instanța de judecată este în drept să diferențieze cotele-părți din proprietatea comună a soților ținând cont de interesele unuia dintre soți și/sau a copiilor minori, în fiecare caz concret ținând cont de probele prezentate de părți. Astfel prin majorarea cotei-părți a unuia dintre soți pot fi lezate interesele copiilor.

Susțin recurenții că în cazul dat instanțele de judecată nu au ținut cont de faptul că ei au rămas fără îngrijire părintească de mici copii și după decesul mamei lor au rămas în grija bunicii Liuba Brașovan.

Consideră că instanțele de judecată nu au luat în considerație că la data apariției litigiului de divorț dintre bunei, Liuba Fetescu și Olesea Fetescu erau minore, precum și de prevederile art. art. 320-321 Cod civil.

Totodată, instanțele au ignorat faptul că reclamanții nu au avut posibilitatea de a-și valorifica dreptul de proprietate asupra bunului imobil - casa auxiliară (saraiul).

La fel nu s-a ținut cont că la construirea imobilului locativ și altor anexe au fost utilizate surse financiare ale mamei lor decedate.

Astfel, consideră că ei dispun de dreptul la recunoașterea cotei-părți din proprietate, reieșind din suma subvenției care ar fi revenit fiecăruia din ei.

Mai invocă recurenții că, instanța de apel, prin decizia emisă, și-a depășit atribuțiile, deoarece apelul a fost declarat împotriva hotărârii Judecătorei Sîngerei din 14 decembrie 2015, pe cînd în decizie s-a menționat că se mențin hotărârile Judecătorei Sîngerei din 27 mai 2013, 17 iunie 2013 și 22 aprilie 2016.

La 07 decembrie 2016 Ion Brașoveanu a depus referință, prin care și-a exprimat dezacordul cu recursul declarat, solicitând respingerea acestuia.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Având în vedere că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 04 august 2016 (vol. I, f.d. 227), recursul declarat la 09 septembrie 2016, se consideră depus în termen.

Analizând modul în care recurenții și-au exercitat dreptul la recurs, fără a se expune cu referire la legalitatea deciziei instanței de apel atacate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele motive.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, analizând argumentele recursului, în partea ce ține de declararea acestuia de către Liuba Fetescu, prin prisma existenței temeiurilor de declarare a recursului, Colegiul constată că acesta nu se încadrează în limitele stabilite de norma precitată, instanțele de judecată aplicând corect normele de drept material și de drept procedural.

Subsecvent, în conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației, în viziunea recurentului, fără a indica un temei prevăzut de art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, sunt inadmisibile din considerentele că nu se încadrează în prevederile art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă și nu constituie temei de casare a deciziei, deoarece recursul exercitat are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și jurisprudența CEDO, conform căreia recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat în mod corespunzător.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite la art. 130 Codul de procedură civilă. Din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cu referire la argumentul privind aplicarea eronată a normelor de drept material, colegiul menționează că în cererea de recurs nu se indică prin ce s-a manifestat aplicarea eronată a normelor de drept material și din care circumstanțe aceasta rezultă. Colegiul reține că acesta argument poartă un caracter declarativ, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar.

În ceea ce privește recursul în partea declarării acestuia de către Olesea Fetescu și Stelian Fetescu, instanța de recurs remarcă următoarele.

În conformitate cu art. 433 lit. c) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

În conformitate cu art. 430 Codul de procedură civilă, sînt în drept să declare recurs: a) părțile și alți participanți la proces; b) martorul, expertul, specialistul, interpretul și reprezentantul, cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată ce li se cuvine.

Potrivit art. 55 Codul de procedură civilă, se consideră participanți la proces: părțile, intervenienții, procurorul, petiționarii, persoanele care, în conformitate cu art. 7

alin. (2), art. 73 și 74, sînt împuternicite să adreseze în instanță cereri în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale unor alte persoane sau care intervin în proces pentru a depune concluzii în apărarea drepturilor unor alte persoane, precum și persoanele interesate în pricinile cu procedură specială.

După cum se constată la caz, recurenții Olesea Fetescu și Stelian Fetescu nu au careva calitate procesuală.

Olesea Fetescu și Stelian Fetescu urmau să intervină în proces până la finalizarea dezbaterilor judiciare.

Or, potrivit art. 67 alin. (1) Codul de procedură civilă, persoana interesată într-un proces pornit între alte persoane poate interveni în el alături de reclamant sau de pârât până la închiderea dezbaterilor judiciare în prima instanță dacă hotărârea pronunțată ar putea să influențeze drepturile sau obligațiile lui față de una din părți.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere cele expuse mai sus, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și c) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Liuba Fetescu, Olesea Fetescu și Stelian Fetescu se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,

Svetlana Filincova

judecători

Maria Ghervas

Dumitru Mardari